

Yttrande angående Remiss Vägen mot fossiloberoende jordbruk, SOU 2021:67

Sammanfattning

Energimyndigheten (Statens energimyndighet) har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet SOU 2021:67 Vägen mot fossiloberoende jordbruk.

Energimyndigheten tillstyrker förslagen.

Energimyndigheten har valt att specifikt kommentera de förslag som berör myndighetens ansvarsområde.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten tillstyrker förslagen i utredningen

- *Utfasning av återbetalning av dieselskatt*

Energimyndigheten ställer sig generellt positiv till att den återbetalning av dieselskatt som jord-, skogs-, och vattenbruket kan ansöka om fasas ut då den till viss del motverkar övergången till fossilfria alternativ.

Energimyndighetens allmänna utgångspunkt är att en enhetlig energi- och koldioxidbeskattning bör tillämpas och att undantag endast bör medges där det verkligen är befogat. För jord-, skogs- och vattenbruksföretag är utredningens bedömning att en sådan utfasning inte kan göras utan kompensation för att bibehålla konkurrenskraften i branschen. Ett generellt jordbruksavdrag kan stärka konkurrenskraften i branschen i stort men det är svårt att utläsa i konsekvensanalysen om kompensationen träffar de företag som drabbas hårdast av att återbetalningen av dieselskatten fasas ut. Det finns en risk att ett system med både jordbruksavdrag och biopremie ökar komplexiteten och den administrativa bördan för företagen. Det är viktigt att någon instans får ett tydligt ansvar för att följa upp och utvärdera systemet, förslagsvis Jordbruksverket som utredningen föreslår.

- *Biopremie*

Energimyndigheten delar utredningens bedömning att på kort och medellång sikt är övergången till förnybara bränslen den mest realistiska åtgärden för att öka fossiloberoendet för jordbrukets maskiner. Energimyndigheten vill tydliggöra att det totala utsläppet av koldioxid från bränsle inte förväntas minska på nationell nivå om biodrivmedel används som rena biodrivmedel istället för att ingå i reduktionspliktiga drivmedel. Däremot kan en biopremie utgöra ett stöd för jord-, skogs- och vattenbruksföretag att ställa om.

Reduktionsplikten kommer att innebära en stor ökning i efterfrågan av biodrivmedel och driva upp priserna. Det riskerar att bli dyrt för staten med en biopremie och svårt för enskilda lant- och skogsbruk att få tag i rena biodrivmedel.

- *Klimatpremien och arbetsmaskiner*

Energimyndigheten håller med i bedömningen att det i dagsläget inte finns så många alternativ till dieseldrivna arbetsmaskiner inom jordbruket. Maskiner med relativt begränsad tillgänglighet såsom laddbara maskiner innebär en högre lägeskostnad vid flera kritiska arbetsmoment, inte minst skörd. Att ha tillgång till maskiner med hög kapacitet som kan köras utan avbrott ger en högre och jämnare kvalitet på skördade livs- och fodermedel. Det finns eldrivna traktorer men dessa är främst användbara för inomgårdarbete. Det finns stora utmaningar att ladda traktorer som används i fältarbete och det är fortsatt lång utveckling kvar för att det ska bli verklighet. I dessa fall passar traktorer med förbränningsmotorer bättre. Det är en fördel om stödet är relativt långsiktigt, stödet är till för att främja introduktionen av miljöarbetsmaskiner och då behöver stödet finnas några år för att marknaden ska kunna anpassa sig för att möta en större efterfrågan.

När det gäller förslag till förordningstext konstaterar Energimyndigheten att detta inte är senaste versionen då förslag på ny förordning har gått ut på delning för eventuella synpunkter. Energimyndigheten väljer därför att inte kommentera förslaget till ändring av förordningstext i detta yttrande utan hänvisar till pågående förordningsändringsprocess.

Energimyndigheten vill precis som utredningen påtala behovet av fortsatt forskning och utveckling av arbetsmaskiner för jordbruket. Utveckling av förnybara bränslen och elektrifiering av arbetsmaskiner är avgörande frågor för branschen, men även effektivisering, digitalisering och automation.

- *Produktion av biodrivmedel*

En ökande användning av biodrivmedel möts i huvudsak av importerade råvaror. Energimyndigheten saknar till viss del ett resonemang om utbudet av biodrivmedel. Energimyndigheten delar utredningens bedömning att förbränningsmotorerna fortfarande kommer att dominera inom arbetsmaskiner på kort sikt och att det därmed finns begränsningar i vilka

förnybara drivmedel som kommer att kunna användas. Biogas kommer därmed inte att vara det som till största del ersätter drivmedlen inom jordbruket. Att ersätta dieseldrivna traktorer med biogastraktorer kräver ett utbyte eller en uppgradering av maskinparken, något som tar lång tid och kräver investeringar. Dessutom är utbudet av biogastraktorer litet.

Energimyndigheten stödjer de förslag som lagts fram när det gäller förlängning av biogasstödet och gödselstödet, men vill även peka på behovet av en ökad produktion av andra biodrivmedel. Det finns behov av att utveckla tekniker som gör det möjligt att mer effektivt nyttja hållbara råvaror från jord- och skogsbruket som finns tillgängliga i Sverige för att undvika att vara nettoimportör av bioråvaror. Att i högre grad använda restprodukter från vårt eget skogs- och jordbruk handlar även om försörjningstrygghet och ett bidrag till att stärka dessa näringar. Förslag för detta presenteras i Energimyndighetens rapport "Styrmedel för nya biodrivmedel".

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Robert Andrén. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit chefsjuristen Rikard Janson och avdelningschefen Lena Callermo. Föredragande har varit handläggaren Anna Wistrand.

Robert Andrén

Anna Wistrand

Detta beslut är elektroniskt signerat i Energimyndighetens ärendehanteringssystem och saknar därför underskrift